

PETRUSÁK JÁNOS

Vendi meg az a keddi gulyáslé

Először is vallomással tartozom: ez egy eset, amely, meglehet, meg sem esett. Mert fikció. A képzelet világot népesítő műve. Így ne keressük Vendit, azaz Vendelt, meg ne a gulyáslét, amely, meglehet még az is, a valóságban nem lé, hanem jófajta gulyás, egy csípőssé tett konyhaköltemény. Hússal, és nem mócsingokkal benne!

A kedd meg – kedd volt, ahogyan van s lesz, de mindez így együtt is, meglehet, hogy nem akkor volt. Nem kedden, hanem a hét bármely napján lehetett. Demokratikusan.

S hogy hol? Ott, ahol lennie kellett, mert lehet, hogy minden előre elrendeltetett egy helyre a Nagy Rendező által: Vendi, a kedd meg a gulyás, amely lehet sűrű, lehet híg, de lényeges, hogy leve legyen.

Vendi egyébként költő. Vers és pénz kategóriás. Verse kevés, mert, mint mondja, megfontolt ő, ami pénzköltésnél nem jellemzi. Jellemzőként még annyi, hogy örökifjú, csillogó szemű, mindig vidám. Az életben pedig – hirdette – ez a legfontosabb. Úgy is lesz majd minden nap valaki, aki el akar belőle venni. Hát miért ne legyünk boldogok, örülve minden napnak? Mind egyszeri, megismételhetetlen. A múltó csoda. Még ha az éhes embernek azon a kedden bosszúsága is lesz: a lé, amely paprikás, hiszen egy gulyáshoz tartozik. De csak addig, ameddig a

tányérba kerül. Mert onnantól, hogy Vendi már fogja, a lé főszereplővé kívánczogna.

Biztos, a lé volt a bűnös, amely forró is lehetett, s talán emiatt Vendink botlott. S nem a küszöb, amely ott sem volt, a hibás! Vendink sem lehetett, hiszen akaratlan ki tesz ilyet, még ha nyolcvan vagy talán száznyolc év nyomja is vállát. Pedig Vendi már a gulyással szemezett, amely jófajta volt, meleg is – érezni –, piros is – látni –, talán csípős is, amit a konkrét tányér kapcsán Vendi már nem tudott meg. Mert a leves nem pocakba, hanem pocakra került. S ez a másmilyen magyar rag a lényegről mindent elmesél!

Vendinek – hiszen költő ő, s nem is akármilyen, nem csupán származása okán nemes, hanem a verscsodái miatt azzá lett – az irodalmi tábor az év fénypontját jelenti. Amire mindig úgy készül, hogy egy nappal korábban jön, hogy semmiről le ne maradjon. Most meg! Tessék! Na, ezt ne is nézzék, amint Vendi ott állt, ingén és nadrágján a levestel. A jó magyaros pirossal az ünneplő fehér ruhán. Ugyanis fehér ing és fehér nadrág volt (így, múlt időben) rajta.

Vendit, hiszen szeretik, a többiek hiába is vigasztalták, hogy mással is történt már ilyen – bár nem ilyen művészi szaltóval egybekötve –, s adnak neki levest újból, már asztalhoz kormányzott dupla adagot, ő akkor is, mert ez a rend, mosni kezd. Ahogyan azt megszokta egyedüli éveit, hónapjait, heteit és napjait meg benne az órák során, úgy tette dolgát szótlanul. Mosta, amit nem lehetett. Nem sírt, könnyeit már rég elsírta, bár csak magányban, mint mindig, hiszen egy férfi nem mutat gyengeséget, ahogyan most sem, dörzsölve az egyetlen s igen átalakult ünneplőt. A szüzi fehéret, amely már foltos. De lelke nem, az acélból. Mert szokta a balsorsot, azt is megszokja az ember. Sőt, szinte nem értette az együttérzést, a helyette könnyes női szemeket, a kínált férfipalinká-

NÉVJEGY

PETRUSÁK JÁNOS (Nyíregyháza, 1970) szülővárosában élő író, újságíró, drámaíró, tanár. Mint forgatókönyvíró és riporter filmzéssel is foglalkozik. Előbb a Budapesti Kereskedelmi Főiskolán, majd a Debreceni Egyetemen kapott diplomát. Tagja a Magyar Újságírók Közösségének. A Nyíregyházi Főiskolán tanított (2003–2013). Jelenleg is a felnőttképzésben dolgozik. Több könyve megjelent, több drámáját játszották Magyarországon és Romániában.

CSÁVOSSY GYÖRGY ISTVÁN

A bor áldozata

Mikor palackod vérének
utolsó cseppje hull pohárba,
mélyedj magadba.
Ég nem sötétül,
elmaradnak a csodás jelek.
Te, áldozati ajándék részese,
hirdesd alázattal:
értünk jött közénk,
megittuk vérét.
Most bevégeztetett.

Et resurrexit

Új tavasz, húsvét,
barackvirágzás.
Sorsunk fehér golycsa
összehajtva pihen.
Rajta egy arc nyoma,
fölséges tünemény,
üzen: válasz a fény.
Új élet éled,
ne késlekedj, ébredj,
kelj fel és járj, remény!

Veneratio

Mennek, egyre csak mennek, végeláthatatlan sorban.
Arcukon fehér lepel,
menetelnek büszkén, némán, alázatosan.
Nekik osztották a bárány-sors
áldozatát,
nyolcvanasok, kilencvenesek,
rég megfizették már Kharón szolgálatát.
Mit építettek, ma romba dőlt világ.
Vonulnak fénylő szemű, agg férfiak,
töpörödött anyókák mennek velük,
zokogni némán tudók,
kiket megedzett a háború iszonya,
a légópince, a szirénaszó.
Az elszakadás pillanatában
nem simogatja senki arcukat,
hiába nyújtják ösztönök diktálta törvény szerint
földi létbe kapaszkodó,
reszkető karjukat.
Vigasztaló csókot nem lehel
barázdás arcukra senki.
Egy rövid sóhaj, és távoznak a Fénybe,
kisimult arcuk, mosolyuk üzen:
– Fiam, ne rettegj!
Mi megmutattuk,
a romok, a hamu új világot terem.
Légy új élet alkotója, és ne feledd
az imát! S mert majd
neked is kijár, nem feledheted,
– unokád se feledje soha –
az új világ-építőnek járó tiszteletet.

kat, s végképp nem értette a pénztárcás költőtárs ajánlkozását, hogy vesz majd ő nadragot és inget is, fehérét, ha az kell.

Vendel azon a kedden, ahogyan más napokon sem tudta kimosni a gulyást a fehér ruhájából, melyet a tábor egy hete alatt – biztos, ami biztos – zászlóként, de nem magát megadó fehér zászlóként, hiszen piros pöttyös lett, lengetett a szél.

Így az a kedd, a gulyás, a sajátos zászló és maga Vendel anekdotává tornyosodott. Olyanná, amelyről, mikor már ő is nevette, ígérte Vendel, hogy költeménybe írja. Mégsem tette meg. Nem azért, mert nem volt szava, se tehetsége hozzá. Hanem, ha már leírta, kész volt vele, nem gondolt többé rá. Élje a vers, az írás maga, ha élni akarja, éle-

tét. Ő, a költő-író elvégezte dolgát. Viszont ez esetben nem ezt akarta. Neki kell ez a történet. Kiülni magányában, együtt barátaival, a szavakkal, hallgatni a csendet, s gondolni sosem fáradó mosollyal az öregedő történetre. Az ő történetére! Amikor jó helyen volt, azon a helyen, ahol akart lenni, s azokkal, akikkel akart, művész barátok között, ahol meghúzta magát, mert nem olyan volt, hogy élre álljon vagy csak a figyelem középpontjába. Mégis odakerült, hogy botlása már nem botlás legyen, hanem isteni jel, méghozzá felkiáltó.

Jó élni és a minket megértők, elfogadók között lenni. Ezért jó erre a történetre gondolni. Vendi történetére, azon a kedden a gulyásléval...